VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 57)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 81)**

z dnia 10 października 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 57)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 81)

10 października 2012 r.

Komisje: Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Jurgiela (PiS)**, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przeprowadziły:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (druk nr 688).

W posiedzeniu udział wzięli: **Kazimierz Plocke** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Nina Dobrzyńska** dyrektor Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody Ministerstwa Środowiska wraz ze współpracownikami, **Sławomir Sawicki** naczelnik Wydziału Stanu Posiadania Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, **Mariusz Gołębiowski** zastępca przewodniczącego Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna" oraz stały doradca Komisji dr inż. **Karol Krajewski**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Ostrowska, Anna Jasieńska, Dariusz Myrcha, Anna Szała** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Dariusz Dąbkowski** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Tematem dzisiejszego posiedzenia jest pierwsze czytanie ustawy o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – druk nr 688. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę, nie słyszę. Uważam porządek obrad za przyjęty.

Prezydium Komisji uzgodniło – wstępnie oczywiście – że powołamy dziewięcioosobową podkomisję, jeśli oczywiście nie będzie innych wniosków, które będą podlegały głosowaniu. Proszę kluby o zgłaszanie osób do podkomisji. A więc Platforma Obywatelska – 3 osoby, Prawo i Sprawiedliwość – 2 osoby i pozostałe kluby – po jednej osobie.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Marszałek Sejmu skierował w dniu 3 września projekt ustawy z druku nr 688 do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej do pierwszego czytania. Wystąpiliśmy do związków i organizacji z prośbą o opinie odnośnie do projektu. Otrzymaliśmy odpowiedzi z urzędów marszałkowskich województw: mazowieckiego, świętokrzyskiego, lubuskiego i opolskiego. Państwo posłowie i goście otrzymali również opinię prawną o projekcie sporządzoną przez Biuro Analiz Sejmowych.

Przystępujemy do pierwszego czytania projektu. Proszę przedstawiciela wnioskodawców, pana posła Józefa Rackiego, o uzasadnienie poselskiego projektu ustawy z druku nr 688. Bardzo proszę.

Poseł Józef Racki (PSL) – spoza składu Komisji:

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie. Zmiana ma na celu zwiększenie przejrzystości dotychczasowych przepisów oraz rozwianie wątpliwości, pojawiających się w orzecznictwie sądów administracyjnych…

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Proszę bliżej mikrofonu, panie pośle, bo nie słychać.

Poseł Józef Racki (PSL) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Bardzo proszę mówić bliżej do mikrofonu.

Poseł Józef Racki (PSL) – spoza składu Komisji:

Teraz słychać? Tak? Zmiana ma na celu zwiększenie przejrzystości dotychczasowych przepisów oraz rozwianie wątpliwości, pojawiających się w orzecznictwie sądów administracyjnych – poprzez jednoznaczne określenie podmiotów, którym przysługuje przymiot strony w postępowaniu w przedmiocie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Ponadto proponowana zmiana ma na celu zapewnienie samorządom gminnym płynnej i bezkolizyjnej realizacji polityki przestrzennej na szczeblu gminy. Także uzupełnia lukę prawną w przedmiocie należności, stanowiących dochód budżetu województwa w postaci odsetek bankowych i odsetek z tytułu nieterminowych wpłat należności oraz opłat, związanych z wyłączaniem gruntów rolnych z produkcji.

Szanowni państwo, od dłuższego czasu pojawia się w nomenklaturze prawnej wątpliwość interpretacji właśnie tego zapisu, który mówi, że zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych w planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze wydaje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zgoda dotyczy obszarów, przekraczających 0,5 hektara. Wątpliwość prawna polega też na tym, że w jednym orzecznictwie sądy uznają, że stroną postępowania jest wnioskodawca, czyli samorząd. W innych przypadkach sądy uznają, że stroną postępowania jest ta osoba, czyj interes jak gdyby narusza ta zgoda – czyli wszyscy rolnicy, uczestniczący w postępowaniu. W jeszcze innym przypadku uznano, że stroną postępowania są i ci, których interesu dotyczy wniosek jak również samorządy. W związku z tym wydaje się nam, że należy ujednolicić tok postępowania poprzez zapisy w ustawie – a to jednocześnie przyczyni się do szybszego załatwienia sprawy.

W jednym z wyroków sąd powołuje się na to, że w ustawie = Prawo budowlane jest taka wyraźna delegacja – i stąd taka delegacja powinna być w naszej ustawie. Delegacja ta mówi, że interes prawny strony, czyli rolnika lub osoby, której teren jest objęty planem zagospodarowania przestrzennego, będzie rozstrzygany w postępowaniu planistycznym. A to dlatego, że tam akurat wszystkie strony mają możliwość dochodzenia swoich praw – poprzez składanie uwag do koncepcji planu zagospodarowania przestrzennego. Również mają możliwość zaskarżenia uchwały samorządu gminnego.

Następna zmiana, która jest prezentowana – dotyczy to zmiany w art. 22b ust.1 pkt 5, która ma na celu ujednolicenie prowadzenia spraw z tego zakresu, tzn. z przeznaczenia gruntów i naliczania opłat. Wprowadzona z dniem 1 stycznia 2011r. zmiana ustawy polegała na likwidacji Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych i przekazaniu dochodów – związanych z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji – do budżetu województw. Zmiana spowodowała, że w znacznej części województw odsetki bankowe i odsetki z tytułu nieterminowych wpłat należności i opłat rocznych z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji były przekazywane na rachunek budżetu samorządu województwa, zamiast na rachunek bankowy tego Funduszu. W związku z tym ujednolicenie tego zapisu spowoduje prawidłowe naliczanie odsetek, jak również prawidłowe ściąganie odsetek.

Dodanie w art. 22b ust. 3 ma na celu uporządkowanie spraw, związanych z prowadzeniem windykacji zaległych i bieżących należności i opłat rocznych, związanych z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, dysponentem tych środków jest zarząd województwa. Nie ma natomiast regulacji prawnej, która w sposób jednoznaczny wskazywałaby organ właściwy do windykacji zaległych i bieżących należności i opłat rocznych, związanych z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji.

Mamy też takie właśnie przypadki: w województwach dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i opolskim windykację wspomnianych opłat prowadzą powiaty. W pozostałych województwach windykację prowadzą marszałkowie. W związku

z tym zachodzi konieczność ujednolicenia tego zapisu – poprzez przekazanie windykacji na szczebel wojewódzki – bo tam są te środki gromadzone i tam jest dysponent tych środków. A tutaj się okazuje, że w niektórych powiatach wpływy dochodów zmniejszyły się od 20 do 30%. Prawdopodobnie wynika to z takiego rozumowania: skoro nie jestem dysponentem tych środków, to nie zabiegam do końca o ich pozyskiwanie – czy też ich niepozyskiwanie wynika z braku odpowiednich decyzji. I to tyle, panie przewodniczący, wstępu – jeśli chodzi o uzasadnienie tej części zmian w ustawie.

Jednocześnie chciałem zwrócić uwagę, że w ustawie jest pojęcie „zwarty obszar", ale nie ma w niej definicji, co to jest „zwarty obszar". W związku z tym interpretacje sądów odnośnie do tego, co to jest „zwarty obszar przekraczający 0,5 ha", również są różne. Proponujemy zatem dopisanie w słowniczku punktu 29, który by jednoznacznie definiował „zwarty obszar projektowany na cele nierolnicze". To też wynika z rozbieżności wyroków sądów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o pytania i o ewentualne głosy w dyskusji. Tak, jak powiedziałem, jest propozycja, mój wniosek, o powołanie dziewięcioosobowej podkomisji, żeby rozpatrzyć wszystkie opinie, uwagi organizacji – oraz przede wszystkim oficjalne stanowisko rządu do tej ustawy, wyrażone na piśmie. Jeśli nie ma zgłoszeń… Pan poseł Ajchler – zawsze pierwszy.

Poseł Romuald Ajchler (SLD):

Według alfabetu, panie przewodniczący…

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Ty jesteś pierwszy i ostatni.

Poseł Romuald Ajchler (SLD):

…i miejsca na sali. Wiem, że każdemu się spieszy – i mnie także.

Chciałem zapytać o jedną rzecz. W uzasadnieniu projektu, w orzecznictwie sądów administracyjnych – zacytuję: „…pojawiły się poglądy, przyznające legitymację procesową w postępowaniu w przedmiocie wyrażenia zgody na zmianę przeznaczenia gruntów, również właścicielom i użytkownikom wieczystym gruntów, objętych wnioskiem o zmianę przeznaczenia". Wysoka Komisjo, otóż oczywiście my to rozpatrzymy szczegółowo na posiedzeniu podkomisji, bo sądzę, że będzie zgoda na jej powołanie. Ale zdarza się tak, że wyłączenie właściciela czy użytkownika wieczystego z pewnych decyzji komplikuje możliwość korzystania przez właściciela z jego własności czy obrót tą własnością.

Zdarza się w praktyce w ten sposób, że samorządy gmin blokują grunty rolnicze poprzez planowane inwestycje – np. obwodnice, mosty czy jakieś inne, na które są niezbędne grunty do wyłączenia – nie określając czasu realizacji tychże inwestycji. Mogą w taki sposób zablokować grunty rolnika, który chciałby przeznaczyć tę ziemię na inne cele – zablokować na zasadzie, że za 20 lat ma tam być obwodnica. Tak nie można stanowić prawa i nie można w takim stopniu ograniczać właścicielowi gruntów czy użytkownikowi władania jego własnością. Tutaj prawo powinno być przede wszystkim po stronie użytkownika.

Tego typu problem, panie ministrze, będzie wymagał szczegółowych wyjaśnień. Mogę służyć przykładami sytuacji, w których grunty są blokowane od kilkunastu lat. Nic się tam nie robi i w perspektywie dalszych 20 lat – może nie 20, a 15 lat – też się nic nie będzie robić. A właściciel ma ograniczoną możliwość swobodnego dysponowania własnością. Niechby gminy wykupiły takie grunty, na których planują w dłuższej perspektywie jakieś inwestycje – ale nie ma takiej woli. W związku z powyższym jest to bardzo istotna kwestia, która wymagałaby wyjaśnienia i ewentualnie dokonania takich zmian, aby nie ograniczać prawa własności czy prawa władania własnością właścicielowi gruntów.

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Dziękuję bardzo. Zgłosiły się osoby… Pani jeszcze chciała zabrać głos? Proszę bardzo – pani poseł Małgorzata Pępek.

Poseł Małgorzata Pępek (PO):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Chciałabym zwrócić uwagę wnioskodawców na istotny problem, związany z obecnie obowiązującymi zapisami omawianej ustawy. Rozbieżności interpretacyjne, pojawiające się tak w orzecznictwie sądowym, jak i w interpretacjach ministerialnych, dotyczą również wykładni pojęcia „zwarty obszar gruntów, projektowany do zmiany przeznaczenia". Otóż wedle jednej z interpretacji, mowa tutaj o obszarze projektowanym do zmiany przeznaczenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W innej interpretacji chodzi o przeznaczenie w projekcie planu miejscowego. Jeszcze inne stanowisko stwierdza, iż projektowany obszar to ten, który został objęty wnioskiem o wydanie warunków zabudowy. Ten problem jest aktualny w przypadku wszystkich inwestycji, lokalizowanych na takich terenach na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Dlatego uważam, że pojęcie „zwarty obszar gruntu projektowany do zmiany przeznaczenia" należy doprecyzować w tej ustawie.

Mam jeszcze wątpliwości, jeżeli chodzi o grunty, gdzie jednostki samorządu terytorialnego wykonują zadania celu publicznego. Też to nie jest jednoznacznie w ustawie określone i wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast mają duże kłopoty, żeby przejąć grunty – załóżmy, że grunty leśne – na tego typu inwestycje. I dzieje się tak, mimo że jest zgoda nadleśnictwa i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na przejęcie gruntu. Oni wyrażają zgodę, a niestety, zainteresowani boją się przejąć grunty w obawie, że ten przepis jest tak interpretowany, iż nie wolno im tego robić. Gminy, które chcą coś wybudować na takich gruntach, obawiają się, że nie będą mogły przejąć gruntów jako mienia komunalnego gminy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Jurgiel (PiS):

Dziękuję bardzo. Pojawiły się wątpliwości, które podkomisja będzie musiała rozstrzygnąć.

Zostały zgłoszone następujące kandydatury do podkomisji. Platforma Obywatelska – pani Teresa Hoppe, Małgorzata Janyska, Adam Żyliński. Prawo i Sprawiedliwość – Stefan Strzałkowski, Krzysztof Jurgiel. Sojusz Lewicy Demokratycznej – Romuald Ajchler. Ruch Palikota – Adam Rybakowicz. Solidarna Polska – Jacek Bogucki. Polskie Stronnictwo Ludowe – Mirosław Maliszewski.

Czy są jakieś inne uwagi? Jeśli nie ma uwag, to proponuję przyjąć taki skład podkomisji. Spotkanie podkomisji odbędzie się po zakończeniu posiedzenia Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.